

C-869/19. sz. ügy**Előzetes döntéshozatal iránti kérelem****A benyújtás napja:**

2019. november 28.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Tribunal Supremo (Spanyolország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2019. november 27.

Felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél:

L

Ellenérdekű fél:

Banco de Caja España de Inversiones, Salamanca y Soria, S. A. U.

[omissis] [a jogvita és a kérdést előterjesztő bíróság megjelölése]

TRIBUNAL SUPREMO (legfelsőbb bíróság, Spanyolország)**Polgári ügyekben eljáró tanács**

[omissis] [a kérdést előterjesztő bíróság tagjainak megjelölése]

Kelt Madridban, 2019. november 27-én.

[omissis] [az előadó bíró megjelölése]

TÉNYÁLLÁSI ELŐZMÉNYEK

EGYETLEN.– *Az alapjogvita, amelyben az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdést előterjesztik [eredeti 2. o.]*

1.– L felülvizsgálati kérelmet nyújtott be az Audiencia Provincial de Valladolid (valladolidi tartományi bíróság, Spanyolország) első tanácsa által 2017. január 13-án hozott, 19/2017. sz. ítélet ellen [omissis].

2.– [omissis] A bíróság relevánsnak ítélte az előzetes döntéshozatal iránti kérelem Európai Unió Bírósága elé terjesztését, és elrendelte a felek meghallgatását e kérelem előterjesztésének szükségességével kapcsolatban.

3.– A felperes fogyasztó azzal érvelt, hogy szükség van az előzetes döntéshozatal iránti kérelem előterjesztésére, míg az alperes pénzintézet ellenezte azt, mivel úgy véli, hogy „az uniós jog nem kötelezhet valamely nemzeti bíróságot arra, hogy mellőzze a belső eljárási szabályok alkalmazását”, így például azokat, amelyek előírják, hogy az ítéleteknek összhangban kell lenniük a felek kérelmeivel.

4.– Az alapjogvita felei L mint felperes [omissis] és a Banco de Caja España de Inversiones, Salamanca y Soria, S. A. U. mint alperes [omissis].

JOGI ALAPOK

ELSŐ.- *Az előzmények összefoglalása*

1.– 2006. március 22-én a Banco de Caja España de Inversiones, Salamanca y Soria, S. A. U. pénzintézet (a továbbiakban: Banco Ceiss) L (a továbbiakban: alperes vagy fogyasztó) részére 120 000 euró összegű jelzálogfedezetű kölcsönt nyújtott lakásvásárlás céljából. A kölcsönvevőnek 30 év alatt kellett azt visszafizetnie 360 havi részletben. A szerződés a Banco Ceiss által előre meghatározott általános feltételekből állt.

2.– A kölcsön kamatlába évi 3,350% volt az első évben. Ennek lejártát követően változó kamatlábat állapítottak meg, amely **[eredeti 3. o.]** az egy évre irányadó Euriborhoz 0,52% hozzáadásával jött létre. A szerződés azonban egy olyan kikötést tartalmazott, amely megállapította, hogy a kölcsön kamatlába soha nem csökkenhet az évi 3%-os mérték alá („küszöbkikötés”). Amikor az Euribor jelentősen csökkent 2009-ben, ez a kikötés megakadályozta, hogy a kölcsön kamatlába az évi 3%-os mérték alá csökkenjen.

3.– A fogyasztó 2016 januárjában keresetet nyújtott be a bankkal szemben, amelyben a „küszöbkikötés” semmisségének megállapítását kérte amiatt, hogy az az átláthatóság hiánya miatt tisztességtelen, mivel a bank nem tájékoztatta őt megfelelően az ilyen kikötés fennállásáról és annak a szerződés rendszerére gyakorolt hatásáról.

4.– A „küszöbkikötés” semmisségének megállapításán kívül a kölcsönvevő azt kérte, hogy a bank fizesse vissza számára az említett kikötés alapján jogtalanul beszedett valamennyi összeget. Másodlagosan azt kérte, hogy – amennyiben nem rendelik el a teljes visszafizetést – a bank fizesse vissza számára a 2013. május 9-től kezdődően beszedett összegeket.

5.– A Banco Ceiss egy 2016. március 4-én benyújtott beadványban vitatta a keresetet. Azzal érvelt, hogy a „küszöbkikötés” nem tisztességtelen, mivel a kölcsönvevő tájékoztatást kapott arról, hogy azt a szerződésbe foglalták.

6.– Az elsőfokú bíróság 2016. június 6-án hozott ítéletet. Ebben megállapította, hogy a „küszöbkikötés” az átláthatóság hiánya miatt tisztességtelen. Ugyanakkor a Banco Ceisst csak arra kötelezte, hogy az említett kikötés alapján 2013. május 9-től kezdődően beszédett összegeket fizesse vissza, mivel a Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság) első tanácsa 2013. május 9-i 241/2013. sz. ítéletében megállapított ítélkezési gyakorlatot alkalmazta. Az elsőfokú bíróság a Banco Ceisst kötelezte továbbá a költségek megfizetésére.

7.– A Banco Ceiss 2016. július 14-én benyújtott beadványban fellebbezést nyújtott be az elsőfokon hozott ítélet ellen. Fellebbezésében vitatta az ítélet azon részét, amely őt a költségek megfizetésére kötelezte, mivel úgy vélte, hogy a bíróság nem teljes egészében, hanem csak részlegesen adott helyt a keresetnek. A kölcsönvevő egy 2016. július 20-án benyújtott beadványban kifogásolta, hogy az eljáró bíróság helyt adjon a fellebbezésnek. [eredeti 4. o.]

8.– Azt megelőzően, hogy az Audiencia Provincial (tartományi bíróság) elbírálta volna a fellebbezést, az Európai Unió Bírósága 2016. december 21-én ítéletet hozott a C-154/15. sz., a C-307/15. sz. és a C-308/15. sz. egyesített ügyekben (ECLI:EU:C:2016:980). Ezen ítélet rendelkező részében a Bíróság megállapította, hogy a 93/13/EGK irányelv 6. cikkének (1) bekezdésével ellentétes az a nemzeti ítélkezési gyakorlat, amely időben korlátozza egy kikötés tisztességtelen jellegének megállapításából eredő visszafizetési kötelezettséget, és azt kizárólag az e kikötés tisztességtelen jellegét megállapító bírósági határozat kihirdetését követően kifizetett összegekre szűkíti. Az a nemzeti ítélkezési gyakorlat, amelyre a Bíróság hivatkozik, a Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság) első tanácsának 2013. május 9-i 241/2013. sz. ítéletében található.

9.– Az Audiencia Provincial (tartományi bíróság) a fellebbezést elbíráló ítéletet egy későbbi időpontban, 2017. január 13-án hozta. Helyt adott a fellebbezésnek, mivel megállapította, hogy a keresetnek részlegesen adtak helyt, és hatályon kívül helyezte az elsőfokú bíróság ítéletének azon részét, amely a Banco Ceisst a költségek megfizetésére kötelezte.

10.– Ítéletében az Audiencia Provincial (tartományi bíróság) nem tett említést a Bíróság 2016. december 21-i ítéletéről, és nem változtatta meg az elsőfokú ítéletnek a tisztességtelen „küszöbkikötés” semmisségéből eredő visszafizetési kötelezettségről szóló részét, mivel az nem képezte a fellebbezés tárgyát.

11.– A kölcsönvevő felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Tribunal Supremohoz (legfelsőbb bíróság) az Audiencia Provincial (tartományi bíróság) ítélete ellen. A kérelemben azzal érvel, hogy a fellebbezéssel megtámadott ítélet – azáltal, hogy nem alkalmazza a Bíróság 2016. december 21-i ítéletében megállapított ítélkezési gyakorlatot, és hivatalból nem rendeli a „küszöbkikötés” alapján kifizetett összegek teljes visszafizetését – sérti többek között a spanyol Código Civil (polgári törvénykönyv) 1303. cikkét (amely a kötelezettségek és szerződések semmisségéből eredő visszafizetési kötelezettséget szabályozza) a 93/13/EGK irányelv 6. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben, amely megállapítja, hogy a

tisztességtelen kikötések nem jelentenek kötelezettséget a fogyasztókra nézve.
[eredeti 5. o.]

12.– Az alperes bank vitatta a kérelmet. Azzal érvelt, hogy a fogyasztó kérelme sérti a kérelemhez kötöttség elvét, mivel nem azért nyújtott be fellebbezést az elsőfokú ítélet ellen, hogy a kikötés semmisségéből eredő visszafizetési kötelezettség időbeli korlátozását vitassa, és emiatt nincs szükség arra, hogy az Audiencia Provincial (tartományi bíróság) elrendelje a kikötés tisztességtelen jellegének megállapításából eredő teljes visszafizetést.

MÁSODIK.- *Az európai uniós jog*

1.– A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv 6. cikkének (1) bekezdése az az uniós jogi rendelkezés, amelynek értelmezése kétségeket vet fel a „küszöbkikötés” tisztességtelenségének megállapításához fűződő joghatásokkal kapcsolatban.

„A tagállamok előírják, hogy fogyasztókkal kötött szerződésekben az eladó vagy szolgáltató által alkalmazott tisztességtelen feltételek a saját nemzeti jogszabályok rendelkezései szerint nem jelentenek kötelezettséget a fogyasztóra nézve, és ha a szerződés a tisztességtelen feltételek kihagyásával is teljesíthető, a szerződés változatlan feltételekkel továbbra is köti a feleket.”

2.– Az Európai Unió Bíróságának a C-154/15., C-307/15. és C-308/15. sz. egyesített ügyekben hozott, 2016. december 21-i ítélete (ECLI:EU:C:2016:980) a rendelkező részében megállapította:

„A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv 6. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti ítélkezési gyakorlat, amely időben korlátozza egy fogyasztó és egy eladó vagy szolgáltató között megkötött szerződésben foglalt kikötésnek az ezen irányelv 3. cikkének (1) bekezdése értelmében vett tisztességtelen jellegének bírósági megállapításához fűződő visszafizetési kötelezettséget, mégpedig csupán azon összegekre, amelyeket a tisztességtelen jelleget megállapító határozat kihirdetését követően jogalap nélkül fizettek meg e kikötés alapján.”

HARMADIK.- *Az alapjogvita nemzeti jogi háttere*

1.– A spanyol polgári törvénykönyv 1303. cikke megállapítja a visszaadási kötelezettséget valamely kötelezettség semmissége megállapításának következményeként, és előírja: [eredeti 6. o.]

„Ha megállapítják egy kötelezettség semmisségét, a szerződő felek kötelesek egymásnak kölcsönösen visszaadni a szerződés tárgyát képező dolgokat azok hasznaival, illetve az árat a kamatokkal együtt, kivéve az ezt követő cikkek esetében.”

2.– A Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság) 2013. május 9-i 241/2013. sz. ítélete (ECLI:ES:TS:2013:1916) megállapította a közérdekű keresetek alapján indult eljárásokban alperes bankok által a fogyasztókkal kötött bizonyos szerződésekben foglalt általános feltételekben szereplő „küszöbkikötések” semmisségét az átláthatóság hiánya miatt, azonban időben korlátozta az e semmisségből eredő visszafizetési kötelezettséget, mivel úgy határozott, hogy az nem vonatkozik az ítélet közzétételének időpontját megelőzően teljesített fizetésekre. Számos későbbi ítélet megerősítette ezt az ítélkezési gyakorlatot.

3.– A Bíróság 2016. december 21-i ítélete megállapította, hogy a visszafizetési kötelezettségnek az ezen ítélkezési gyakorlatban megállapított időbeli korlátozása ellentétes a 93/13/EGK irányelv 6. cikkének (1) bekezdésével. A Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság) első tanácsa a 2017. február 24-i 123/2017. sz. ítéletétől kezdődően megváltoztatta az ítélkezési gyakorlatát, és azt a Bíróság ítéletében foglalt ítélkezési gyakorlathoz igazította.

4.– Amikor az Európai Unió Bírósága meghozta ezt az ítéletet, a spanyol bíróságok előtt több tízezer jogvita volt folyamatban a tisztességtelen kikötések semmisségével kapcsolatban, és ezek nagy része a „küszöbkikötésekről” szólt, amelyek közül néhányat még első fokon tárgyaltak, másokat pedig már fellebbezési vagy felülvizsgálati szakaszban. E jogviták közül számos esetben a fogyasztók kérelmükben – elsődleges vagy másodlagos jelleggel – azt kérték, hogy a jogalap nélkül megfizetett összegek visszafizetése a 2013. május 9. utáni összegekre korlátozódjon. E kérelem alapja a Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság) első tanácsának 2013. május 9-i 2013/241. sz. ítéletében megállapított ítélkezési gyakorlat volt, mivel a Bíróság 2016. december 21-i ítéletét még nem hozták meg.

5.– Ez a helyzet a fogyasztó által a jelen jogvitában benyújtott kérelem esetében is, amelyben a fogyasztó a teljes visszafizetés mellett másodlagos kérelemként az időben korlátozott visszafizetést kérte. A fogyasztó nem fellebbezett az elsőfokú ítélet ellen, amely elutasította a fő kereseti kérelmet, és csak a másodlagos [eredeti 7. o.] kérelmének adott helyt egy olyan időpontban, amikor a Bíróság 2016. december 21-i ítéletét még nem hozták meg, és a bíróság ítélete a nemzeti ítélkezési gyakorlathoz igazodott. Csak az alperes bank nyújtott be fellebbezést, amely a költségek megfizetésére való kötelezésének hatályon kívül helyezését kérte.

6.– Más esetekben a fogyasztók a kérelmükben a jogalap nélkül megfizetett összegek teljes visszafizetését kérték, azonban – a Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság) első tanácsának 2013. május 9-i 2013/241. sz. ítéletében kialakított azon nemzeti ítélkezési gyakorlat okán, amely a visszafizetési kötelezettséget az ezen időpontot követően fizetett összegekre korlátozta – nem nyújtottak be fellebbezést azon ítélet ellen, amely – bár megállapította a kikötés semmisségét – időben korlátozta a kikötés alapján fizetett összegek visszafizetését, és ily módon csak az alperes bank fellebbezett.

7.– Azon jogvitákban, amelyekben e körülmények álltak fenn, gyakran merült fel az a kérdés, hogy a fogyasztók – azt követően, hogy a kérelmüket benyújtották vagy egyetértettek az első fokon hozott, a „küszöbikötésből” eredő visszafizetési kötelezettséget korlátozó ítélettel – a követelésüket igazíthatják-e a Bíróság 2016. december 21-i ítéletéhez és kérhetik-e a jogalap nélkül megfizetett összegek teljes visszafizetését.

8.– Az a kérdés is felmerült, hogy – bár a fogyasztó nem nyújtott be fellebbezést azon ítélet ellen, amely időben korlátozta a tisztességtelenség megállapításából eredő visszafizetési kötelezettséget amiatt, hogy a Bíróság említett ítéletét még nem hozták meg, és csak a pénzügyi fellebbezett – annak a bíróságnak, amely a keresetet a Bíróság ezen ítéletét követő valamely időpontban bírálja el, a Bíróság 2016. december 21-i ítélete által kialakított ítélkezési gyakorlat alapján meg kell-e állapítania – akár hivatalból – a jogalap nélkül megfizetett összegek teljes visszafizetését.

9.– A spanyol polgári eljárást a rendelkezési elv, a pervezető intézkedések jogvesztő jellegére és a *mutatio libelli* vagyis a kérelem megváltoztatásának tilalmára vonatkozó elv, valamint – a kereseteket illetően, a kérelemhez kötöttség elvéhez szorosan kapcsolódva – a *reformatio in peius* elve szabályozza.

10.– A Ley de Enjuiciamiento Civil (polgári perrendtartás) 216. cikke megállapítja: **[eredeti 8. o.]**

„A rendelkezési elv.

„A polgári bíróságok az eléjük kerülő ügyeket a felek által szolgáltatott tények, bizonyítékok és kérelmek alapján bírálják el, kivéve ha a törvény különös esetekben eltérően rendelkezik.”

11.– A polgári perrendtartás 218. cikkének (1) bekezdése kimondja:

„Az ítéletek teljessége és egyezése. Indokolás.

„(1) A bírósági határozatoknak egyértelműeknek és pontosaknak kell lenniük, továbbá meg kell felelniük a kereseti kérelmeknek és a felek által a per során kellő időben előterjesztett egyéb kérelmeknek. Tartalmazzák a kért megállapításokat, határoznak az alperes pernyertességéről vagy pervesztességéről, valamint a jogvita tárgyát képező minden vitás kérdéstről.

[[omissis]] A bíróság – anélkül, hogy eltérne a kereset tárgyától olyan ténybeli és jogi elemek elfogadásával, amelyek különböznek a felek által előterjeszteni szándékozottaktól – az ügyre alkalmazandó jogi normák alapján határoz, még akkor is, ha azokat a jogvita felei helytelenül idézték, vagy azokra helytelenül hivatkoztak.”

12.– A polgári perrendtartás 465. cikkének (5) bekezdése kimondja:

„A fellebbeviteli eljárásban hozott ítélet vagy végzés kizárólag a fellebbezésben, illetve adott esetben a 461. cikkben hivatkozott ellenkérelmekben foglalt jogalapokkal és kérdésekkel kapcsolatban hozható. A határozat nem lehet hátrányos a fellebbezőre nézve, kivéve, ha a hátrány abból ered, hogy helyt adnak a szóban forgó határozat elleni, az eredetileg az ellenérdekű fél által benyújtott csatlakozó fellebbezésnek.”

13.– A polgári perrendtartás 412. cikkének (1) bekezdése kimondja:

„Attól kezdve, hogy az eljárás tárgya a keresetben, az ellenkérelemben vagy adott esetben a viszontkeresetben meghatározásra került, a felek azt később nem változtathatják meg.”

14.– A spanyol Tribunal Constitucional (alkotmánybíróság) megállapította, hogy ezen elvek közül néhánynak – mint például a *reformatio in peius* elvének és bizonyos szempontból a kérelemhez kötöttség elvének – alkotmányos alapja van a hatékony bírói jogvédelemhez való jogban, amelyet a spanyol alkotmány 24. cikke ismer el (és amelynek megfelelője az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkében található). Annak elfogadása, hogy a bíróságok hivatalból, a fellebbező hátrányára módosíthatják az utóbbi által vitatott határozatot, olyan elrettentő hatást váltana ki a törvény által jogszerűen [eredeti 9. o.] megállapított jogorvoslathoz való jog gyakorlását illetően, amely összeegyeztethetetlen a hatékony bírói jogvédelemmel, amelyet a bíróságok kötelesek biztosítani.

15.– Ezen eljárási elvek alapján az Audiencia Provincial (tartományi bíróság) kizárólag a Banco Ceiss által a fellebbezésében előterjesztett kérdés tekintetében hozott határozatot. Bár nincs erre vonatkozó kifejezett indokolás, kétségtelen, hogy az Audiencia Provincial (tartományi bíróság) azért nem rendelte el a pénzügyi intézet által a „küszöbkikötés” alapján beszédett összegek teljes visszafizetését, mert a fogyasztó nem nyújtott be fellebbezést az elsőfokú ítélet ellen, amely csak a 2013. május 9-ét követően megfizetett összegek visszafizetésének kötelezettségét állapította meg.

16.– A fogyasztó felülvizsgálati kérelmében ezt a cselekményt vitatja, és azzal érvel, hogy a Bíróság 2016. december 21-i ítéletének közzétételét követően az Audiencia Provincialnak (tartományi bíróság) alkalmazni kellett az abban foglalt ítélkezési gyakorlatot, és hivatalból el kellett rendelnie a „küszöbkikötés” alapján beszédett valamennyi összeg visszafizetését, a 2013. május 9-ét követően fizetett összegeket is ideértve.

17.– Ebben az esetben – a spanyol bíróság előtt folyamatban lévő sok más esethez hasonlóan – a feszültség a következő elvek között áll fenn: azon elv, amely szerint a tisztességtelen „küszöbkikötések” nem jelentenek kötelezettséget a fogyasztókra nézve – amely magában foglalja azt, hogy nem lehet a jogalap nélkül megfizetett összegek visszafizetését időben korlátozni –, valamint a rendelkezési

elv, a jogvesztés, a kérelemhez kötöttség, valamint a *reformatio in peius* tilalmának elve.

NEGYEDIK.- *Az első kérdés előterjesztését indokoló értelmezési kétségek.*

1.– A Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság) azért terjeszti ezt az előzetes döntéshozatali kérdést az Európai Unió Bírósága elé, mert kétségei vannak a polgári perrendtartás 216. cikkében, 218. cikkének (1) bekezdésében és a 465. cikkének (5) bekezdésében foglalt rendelkezési elvnek, valamint a kérelemhez kötöttség és a *reformatio in peius* tilalmára vonatkozó elvnek a 93/13/EGK irányelv 6. cikkének (1) bekezdésével való összeegyeztethetőségét illetően.

2.– A Bíróság megállapította, hogy a *reformatio in peius* e tilalma a védelemhez való jog, a jogbiztonság és a bízalomvédelem elvein alapul (2008. november 25-i ítélet, C-455/06. sz. ügy, 47. pont, ECLI:EU:C:2008:650). **[eredeti 10. o.]**

3.– A Bíróság azt is megállapította, hogy a fogyasztóvédelem nem abszolút jellegű, és a tagállamok intézményi és eljárási autonómiájára vonatkozó elv alapján a nemzeti jog meghatározza a jogalanyokat az uniós jog értelmében megillető jogok védelmére irányuló intézkedésekre vonatkozó eljárási szabályokat. Ez az eljárási autonómia ugyanakkor nem képezhet olyan akadályokat, amelyek gátolják az európai uniós jog hatékony érvényesülését. Ezen eljárási autonómia alapján az sem megengedett, hogy az európai uniós jog által biztosított jogokon alapuló kérelmeket kedvezőtlenebb bánásmódban részesítsék a belső jog alapján előterjesztett hasonló kérelmekhez képest.

4.– A tisztességtelen kikötésekkel kapcsolatban a Bíróság 2016. december 21-i ítélete (C-154/15, C-307/15 és C-308/15. sz. egyesített ügyek) megállapította, hogy észszerűnek minősülnek bizonyos, azon elv hatékonyságát érintő korlátozások, amely szerint a tisztességtelen kikötések nem jelentenek kötelezettséget a fogyasztókra nézve, mint például – többek között – az ítélt dolog elvéből eredő korlátozások (az ítélet 68. pontja) vagy jogvesztő jellegű, észszerű határidők megállapítása a kereset benyújtására (az ítélet 69. pontja).

5.– A Bíróság a legutóbbi ítéleteiben emlékeztetett arra, hogy az ítélt dolog elve mind az uniós, mind a nemzeti jogrendekben jelentős szerepet tölt be, mivel mind a jog, mind a jogviszonyok stabilitásának, illetve az igazságszolgáltatás megfelelő működésének biztosításához fontos, hogy megszűnjön az a lehetőség, hogy vita tárgyává lehet tenni azokat bírósági határozatokat, amelyek a rendelkezésre álló jogorvoslatok kimerülését, illetve az azok előterjesztésére nyitva álló határidők elteltét követően jogerőre emelkedtek (2018. október 24-i ítélet, C-234/17, ECLI:EU:C:2018:853), ezért az uniós jog nem írja elő a nemzeti bíróságnak, hogy eltérjen a bírósági határozatokat jogerőre emelő belső eljárási szabályok alkalmazásától, még akkor sem, ha ez lehetővé tenné az uniós joggal összeegyeztethetetlen nemzeti helyzet orvoslását (2019. július 29-i ítélet, C-620/17, ECLI:EU:C:2019:630).

6.– A spanyol jogrendben a fellebbezés lehetővé teszi az ítélet különböző megállapításainak külön-külön történő vitatását (a polgári perrendtartásról szóló törvény 458. cikkének [eredeti 11. o.] (2) bekezdése). Ha az ítélet valamely megállapítását a felek egyike sem vitatja, a fellebbviteli bíróság azt nem helyezheti hatályon kívül, illetve nem módosíthatja. Ez egy olyan szabály, amely bizonyos hasonlóságot mutat az ítélet dolog elvével, annak alapja és a kitűzött cél miatt.

7.– Ebben a feszültségben – amely egyrészt a megfelelő garanciákat biztosító eljárás tekintetében a jogbiztonságra és az igazságszolgáltatás megfelelő működésére vonatkozó követelményeken alapuló és a hatékony bírói jogvédelemmel összefüggő eljárási elvek, másrészt pedig az uniós jog tényleges érvényesülésének elve között áll fenn – kétségek merülnek fel azon korlátozásokat illetően, amelyeket a rendelkezési elvet, a kérelemhez kötöttség elvét és a *reformatio in peius* tilalmára vonatkozó elvet megállapító eljárási szabályok azon elv hatékony érvényesülése érdekében hoznak létre, amely szerint a tisztességtelen kikötések nem jelentenek kötelezettséget a fogyasztókra nézve. A Bíróság által a 2016. december 21-i ítéletben megállapítottaknak megfelelően ez utóbbi elvvel összeegyeztethetetlen az, hogy valamely tisztességtelen kikötés alapján időbeli korlátozásokat kössenek ki a fogyasztó által jogalap nélkül megfizetett összegek teljes visszafizetését illetően, azonban ez az elv nem abszolút jellegű, és az igazságszolgáltatás megfelelő működésére vonatkozó elvvel összefüggő olyan korlátai vannak, mint például az ítélt dolog elve vagy a jogvesztő jellegű, észszerű határidők megállapítása a kereset benyújtására.

8.– E kétségek – azon kereset tekintetében, amelyben az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés felmerül – konkrétan abban a kérdésben jelennek meg, hogy az a bíróság, amely előtt kizárólag az alperes bank indított keresetet, a Bíróság 2016. december 21-i ítéletének kihirdetését követően megállapíthatja-e a bank által a tisztességtelen kikötés alapján beszedett összegek teljes visszafizetését, ha a fogyasztó nem nyújtott be fellebbezést az ítélet ellen, és ha mindez hátrányosan érintené a fellebbező helyzetét.

RENDELKEZŐ RÉSZ

[eredeti 12. o.] **AZ ELJÁRÓ BÍRÓSÁGI TANÁCS A KÖVETKEZŐKÉPPEN HATÁROZ:** A fentiek alapján a spanyol Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság) első polgári tanácsa előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti az Európai Unió Bírósága elé:

Ellentétes-e a 93/13/EGK irányelv 6. cikkének (1) bekezdésével az olyan eljárási elvek alkalmazása, mint a rendelkezési elv, a jogvesztés, a kérelemhez kötöttség, valamint a *reformatio in peius* tilalmának elve, amely elvek azt a bíróságot, amely előtt a bank keresetet indított egy olyan ítélet ellen, amely időben korlátozta a fogyasztó által, egy semmisnek nyilvánított „küszöbikötés” következményeként jogalap nélkül megfizetett összegek visszafizetését, megakadályozzák abban, hogy az említett összegek teljes visszafizetését rendelje

el, és ezzel gyengítse a fellebbező helyzetét, mivel az említett korlátozás ellen a fogyasztó nem nyújtott be fellebbezést?

[omissis]

[omissis] [záró formulák és aláírás]

MUNKADOKUMENTUM